

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему: **СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО
БІЗНЕСУ НА СВІТОВОМУ АВТОМОБІЛЬНОМУ РИНКУ**
(на матеріалах ПАТ «РІВНЕ-АВТО»)

CURRENT TRENDS IN THE DEVELOPMENT OF INTERNATIONAL BUSINESS IN THE GLOBAL AUTOMOTIVE MARKET (on the materials of PJSC «RIVNE-AUTO»)

Виконала: здобувач першого (бакалаврського) рівня
вищої освіти групи _____4МЕВ_____
спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини»
освітньо-професійної програми
«Міжнародний бізнес»_____

_____Дороніна Я.А.
(прізвище та ініціали)
Керівник: _____Федорова Н. Є.
(прізвище та ініціали)

ХЕРСОНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет міжнародних економічних відносин, управління і бізнесу
Кафедра фінансів, обліку та оподаткування
Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
Спеціальність 292 «Міжнародні економічні відносини»
Освітньо-професійна програма «Міжнародний бізнес»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри, д.е.н., професор

_____ Лариса СІДЕЛЬНИКОВА

«15» 01 2025 року

З А В Д А Н Н Я НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ БАКАЛАВРА

_____ Дороніній Ярославі Андріївній

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи Сучасні тенденції розвитку міжнародного бізнесу на світовому автомобільному ринку (на матеріалах ПАТ «РІВНЕ-АВТО»)

керівник роботи Федорова Надія Євгенівна, к.е.н, доцент

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом закладу вищої освіти від «14» січня 2025 року № 31-с

2. Строк подання роботи здобувачем 20 червня 2025 року

3. Вихідні дані до роботи Законодавчі та нормативні документи, підручники, навчальні посібники, періодичні видання, звітність ПАТ «РІВНЕ-АВТО».

4. Зміст кваліфікаційної роботи бакалавра (перелік питань, які потрібно розробити) Теоретичні засади розвитку міжнародного бізнесу у контексті світового автомобільного ринку. Аналіз стану і перспектив розвитку автомобільного ринку: світовий та український контекст. Напрями удосконалення міжнародного бізнесу ПАТ «РІВНЕ-АВТО» в умовах світових трансформацій.

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)
Робота містить 8 рисунків та 8 таблиць

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Ім'я, прізвище та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Консультант з написання I-III розділів	Надія ФЕДОРОВА, доцент	15.01.2025	22.05.2025
Консультант з нормоконтролю	Олена НОВОСЬОЛОВА, доцент	15.01.2025	05.06.2025

7. Дата видачі завдання _____ 15.01.2025 р. _____

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1.	Огляд літературних джерел з теми	15.01.25-22.01.25	виконано
2.	Складання і затвердження плану роботи	23.01.25-30.01.25	виконано
3.	Написання 1 розділу	31.01.25-28.02.25	виконано
4.	Написання 2 розділу	03.03.25-31.03.25	виконано
5.	Написання 3 розділу	01.04.25-13.05.25	виконано
6.	Формулювання висновків за темою дослідження	14.05.25-22.05.25	виконано
7.	Оформлення роботи	23.05.25-05.06.25	виконано
8.	Надання роботи керівнику для перевірки та написання подання	06.06.25	виконано
9.	Подання роботи для перевірки у КСПНП	10.06.25	виконано
10.	Захист роботи в ЕК	20.06.25	

Здобувач _____ Ярослава ДОРОНІНА
(підпис) (ім'я та прізвище)

Керівник роботи _____ Надія ФЕДОРОВА
(підпис)

РЕФЕРАТ

Кваліфікаційна робота бакалавра на тему: «Міжнародний бізнес в умовах трансформації світового автомобільного ринку (на прикладі ПАТ «РІВНЕ-АВТО»)» містить 90 сторінок, 8 таблиць, 8 рисунків, 2 додатки. Перелік посилань нараховує 42 найменування.

Об'єктом дослідження виступає міжнародна господарська діяльність у сфері автомобільної промисловості, що охоплює процеси виробництва, експорту та імпорту транспортних засобів, запчастин і пов'язаних з ними послуг, а також міжнародну кооперацію між учасниками ринку.

Предметом дослідження є трансформаційні процеси, що відбуваються на світовому автомобільному ринку під впливом глобальних технологічних, економічних і екологічних змін, а також механізми їх впливу на зовнішньоекономічну діяльність підприємств, зокрема ПАТ «РІВНЕ-АВТО».

У роботі використано такі методи дослідження: логічний аналіз і синтез, системний підхід, порівняльний аналіз, економіко-статистичні методи.

Результатом роботи є розроблення практичних рекомендації щодо підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» – українського підприємства, яке активно функціонує у сфері міжнародної автомобільної торгівлі та сервісного обслуговування.

Результати роботи можуть бути використані для підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» та інших українських підприємств автомобільної сфери. Зокрема, рекомендації корисні для адаптації стратегій до нових глобальних тенденцій, покращення експортно-імпортної діяльності, сприяння цифровому розвитку та інтеграції у міжнародні ланцюги вартості.

Ключові слова: міжнародні економічні відносини, ефективність міжнародного бізнесу, експортно-імпортні операції.

ABSTRACT

The bachelor qualification work on the topic: "Current trends in the development of international business in the global automotive market (on the materials of PJSC "RIVNE-AUTO")" includes 90 pages, 8 tables, 8 figures, and 2 appendices. The list of references contains 42 sources.

The object of research is international economic activity in the automotive industry, which encompasses the production, export, and import of vehicles, spare parts, and related services, as well as international cooperation among market participants.

The subject of research is the transformational processes occurring in the global automotive market under the influence of global technological, economic, and environmental changes, as well as the mechanisms of their impact on the foreign economic activity of enterprises, particularly PJSC "RIVNE-AUTO".

The work utilized the following research methods: logical analysis and synthesis, systemic approach, comparative analysis, and economic-statistical methods.

The result of the work is the development of practical recommendations for improving the efficiency of the foreign economic activity of PJSC "RIVNE-AUTO" – a Ukrainian enterprise actively operating in the field of international automotive trade and service maintenance.

The results of the work can be used to enhance the effectiveness of the foreign economic activity of PJSC "RIVNE-AUTO" and other Ukrainian enterprises in the automotive sector. Specifically, the recommendations are useful for adapting strategies to new global trends, improving export-import operations, promoting digital development, and integrating into international value chains.

Keywords: international economic relations, the effectiveness of international business, export-import operations.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗВИТКУ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ У КОНТЕКСТІ СВІТОВОГО АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ.....	8
1.1. Сутність і особливості міжнародного бізнесу в умовах глобалізації.....	8
1.2. Класифікація і сучасні моделі ведення бізнесу на світовому ринку автомобілів.....	15
1.3. Основні тенденції трансформації міжнародного бізнесу в автомобільному секторі.....	22
Висновки до розділу 1.....	30
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СТАНУ І ПЕРСПЕКТИВ РОЗВИТКУ АВТОМОБІЛЬНОГО РИНКУ: СВІТОВИЙ ТА УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ.....	31
2.1. Поточний стан та динаміка розвитку світового автомобільного ринку: структура, лідери, інноваційні тренди	31
2.2. Особливості функціонування автомобільного ринку України: тенденції, проблеми та перспективи.....	37
2.3. Міжнародне співробітництво ПАТ «РІВНЕ-АВТО» у сфері постачання автомобілів та запчастин.....	47
Висновки до розділу 2.....	56
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ ПАТ «РІВНЕ-АВТО» В УМОВАХ СВІТОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ.....	58
3.1. Пропозиції щодо диверсифікації постачань та розширення партнерських зв'язків на міжнародному ринку.....	58
3.2. Оцінка ефективності запропонованих рішень для підприємства.....	65
Висновки до розділу 3.....	72
ВИСНОВКИ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78
ДОДАТКИ.....	81

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасних умовах глобалізації та стрімкої трансформації світової економіки міжнародний бізнес набуває особливого значення як ключовий фактор розвитку національних економік та ефективного функціонування окремих підприємств. Автомобільна промисловість, яка є однією з найбільш технологічно інтенсивних та інноваційно насичених галузей, перебуває на перетині численних викликів і змін, що обумовлені як внутрішніми процесами, так і глобальними трендами, що формують структуру світового ринку.

Особливо актуальним є дослідження розвитку міжнародного бізнесу в автомобільній сфері, адже ця галузь має значний вплив на економічне зростання, зайнятість і технологічний розвиток багатьох країн. В останні роки на автомобільний ринок суттєво впливають електромобілізація, діджиталізація виробництва і збуту, посилення екологічних стандартів, а також зміна поведінки споживачів. Ці глобальні зміни вимагають швидкої адаптації підприємств до нових умов, що особливо складно в умовах зростаючої конкуренції на міжнародних ринках.

В Україні, що перебуває на шляху інтеграції у світову економічну систему, підприємства автомобільного сектору мають активізувати свої зусилля для збереження і посилення конкурентних позицій. Приватне акціонерне товариство (далі – ПАТ) «РІВНЕ-АВТО» є важливим гравцем на ринку автомобільної торгівлі та сервісного обслуговування в Україні, що активно здійснює зовнішньоекономічну діяльність. У контексті стрімких змін на світовому автомобільному ринку актуальним є глибокий аналіз сучасних тенденцій міжнародного бізнесу та їхнього впливу на діяльність підприємств такого рівня. Вивчення трансформаційних процесів, зокрема впливу технологічних інновацій, регуляторних змін і поведінкових факторів споживачів, є необхідною передумовою для розробки дієвих стратегій адаптації та розвитку. Таким чином, актуальність цього дослідження зумовлена потребою в системному підході до

оцінки стану і перспектив міжнародного автомобільного бізнесу з практичним акцентом на досвід ПАТ «РІВНЕ-АВТО».

Мета і задачі роботи. Метою кваліфікаційної роботи бакалавра є комплексний аналіз сучасних тенденцій розвитку міжнародного автомобільного бізнесу та формування рекомендацій щодо підвищення ефективності зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» у контексті глобальних викликів і можливостей.

Для досягнення цієї мети в роботі поставлено такі завдання:

- дослідити сутність і особливості міжнародного бізнесу в умовах глобалізації;
- описати класифікацію і сучасні моделі ведення бізнесу на світовому ринку автомобілів;
- виявити основні тенденції трансформації міжнародного бізнесу в автомобільному секторі;
- дослідити поточний стан та динаміку розвитку світового автомобільного ринку, його структуру, лідерів, інноваційні тренди;
- описати особливості функціонування автомобільного ринку України, тенденції, проблеми та перспективи;
- дослідити міжнародне співробітництво ПАТ «РІВНЕ-АВТО» у сфері постачання автомобілів та запчастин;
- надати пропозиції щодо диверсифікації постачань та розширення партнерських зв'язків на міжнародному ринку;
- оцінити ефективність запропонованих рішень для підприємства.

Об'єктом дослідження є міжнародна господарська діяльність у сфері автомобільної промисловості, що охоплює комплексні процеси виробництва, експорту та імпорту транспортних засобів, запчастин і пов'язаних з ними послуг, а також різноманітні форми міжнародної кооперації, стратегічні альянси та інноваційний розвиток на глобальному рівні.

Предметом дослідження виступають сучасні трансформаційні процеси, що відбуваються на світовому автомобільному ринку під впливом глобальних

технологічних, економічних і екологічних змін, а також механізми їхнього впливу на зовнішньоекономічну діяльність підприємств, зокрема ПАТ «РІВНЕ-АВТО». Розгляд цих аспектів дозволяє розкрити закономірності функціонування автомобільного бізнесу в умовах глобальної економіки, виокремити ключові фактори, що визначають конкурентоспроможність підприємств, та окреслити напрями вдосконалення їхніх стратегій адаптації, включаючи зміни в логістиці, моделях постачання, структурі споживчого попиту та інтеграції до нових бізнес-екосистем.

Методи дослідження. Методологічна основа дослідження базується на поєднанні загальнонаукових і спеціальних методів аналізу, що забезпечують системність, глибину і об'єктивність дослідження. Зокрема, застосовано методи логічного аналізу і синтезу для теоретичного осмислення сутності міжнародного бізнесу та його проявів у автомобільній сфері; системний підхід для вивчення взаємозв'язків між глобальними тенденціями і локальними процесами на підприємствах; порівняльний аналіз для визначення особливостей розвитку автомобільного бізнесу в різних країнах і регіонах; економіко-статистичні методи для оцінки динаміки виробництва, експорту і імпорту автомобілів; SWOT-аналіз для комплексної оцінки конкурентних переваг і загроз діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО»; кейс-метод для дослідження практичних аспектів функціонування підприємства в умовах світових змін. Завдяки такому поєднанню методів дослідження забезпечується всебічний аналіз проблеми, що сприяє формуванню ефективних рекомендацій.

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному підході до вивчення сучасних трансформацій міжнародного автомобільного бізнесу, врахуванні особливостей електромобілізації, діджиталізації та екологічних викликів як ключових драйверів змін, а також у систематизації досвіду конкретного українського підприємства – ПАТ «РІВНЕ-АВТО», що діє на міжнародному ринку. Це дозволяє не тільки узагальнити теоретичні знання, а й надати практично орієнтовані висновки.

Практична значимість роботи полягає у можливості застосування її

результатів для підвищення конкурентоспроможності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» та інших підприємств автомобільної сфери України шляхом адаптації стратегій до нових глобальних тенденцій, а також в оптимізації їхньої зовнішньоекономічної діяльності. Надані рекомендації можуть бути використані для стратегічного планування підприємств галузі з метою покращення експортно-імпоротної діяльності, прискорення цифрового розвитку та ефективної інтеграції у міжнародні ланцюги вартості, що є критично важливим для їх виживання та зростання в умовах високої волатильності світового середовища.

Структура роботи. Виходячи з мети та завдань дослідження, структура роботи включає три розділи.

У першому розділі розглянуто теоретико-методологічні засади функціонування міжнародного бізнесу в умовах глобалізації, зокрема охарактеризовано сутність міжнародної господарської діяльності, специфіку автомобільної промисловості як об'єкта міжнародного бізнесу, а також проаналізовано ключові фактори, що впливають на трансформацію цієї галузі на світовому рівні.

У другому розділі здійснено аналіз сучасного стану та тенденцій розвитку світового автомобільного ринку, окреслено основні технологічні та ринкові зміни, пов'язані з електромобілізацією, цифровізацією, підвищенням екологічних вимог, а також досліджено вплив глобальних викликів, зокрема пандемії та геополітичної нестабільності, на міжнародний автомобільний бізнес. Особливу увагу приділено аналізу діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» у контексті глобальних змін та оцінці його зовнішньоекономічної активності.

У третьому розділі представлено практичні рекомендації щодо вдосконалення зовнішньоекономічної діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» з урахуванням сучасних глобальних тенденцій, а також окреслено напрями підвищення його конкурентоспроможності на міжнародному ринку. У цьому розділі також запропоновано стратегії адаптації підприємства до нових умов функціонування світового автомобільного бізнесу.

Характеристика суб'єкта дослідження. Суб'єктом дослідження є

ПАТ «РІВНЕ-АВТО» – підприємство, що займає важливе місце на українському ринку автомобільної торгівлі та сервісного обслуговування. Компанія активно реалізує зовнішньоекономічну діяльність, здійснюючи імпорт та експорт автомобілів, а також підтримує партнерські відносини з міжнародними виробниками та постачальниками. «РІВНЕ-АВТО» поєднує традиційні методи роботи з інноваційними підходами, що дозволяє їй адаптуватися до стрімких змін світового автомобільного ринку, зокрема у контексті електромобілізації, цифровізації та посилення екологічних вимог. Аналіз діяльності цього підприємства дає змогу зрозуміти механізми впливу глобальних тенденцій на локальний бізнес, виявити конкурентні переваги та проблемні аспекти функціонування в умовах сучасної глобалізованої економіки.

Огляд джерел, що використані в роботі. У процесі дослідження були використані як теоретичні, так і емпіричні джерела, що дозволили комплексно розглянути розвиток міжнародного автомобільного бізнесу. Серед основних літературних джерел – монографії та наукові статті з економіки міжнародного бізнесу, глобальної економіки та автомобільної промисловості, які висвітлюють теоретичні засади функціонування міжнародних ринків, особливості технологічних трансформацій і вплив глобальних викликів. Значну увагу приділено сучасним дослідженням з питань електромобілізації, діджиталізації, екологічної безпеки та змін у поведінці споживачів, що відображено у матеріалах провідних міжнародних організацій, аналітичних звітах і статистичних даних.

Для аналізу діяльності ПАТ «РІВНЕ-АВТО» використано офіційні звіти підприємства, інформацію з його вебсайту, а також дані зовнішньоекономічної статистики України. Поєднання теоретичних і практичних джерел забезпечило всебічний підхід до дослідження та висвітлення сучасних тенденцій міжнародного автомобільного бізнесу.